№ 239. Środa 17. Października 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Rozporządzenie pocztowe.)

Wiedeń, 14. października. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 9go października r. b. nadać najłaskawiej oficyałowi lwow. namiestnictwa Franciszkowi br. Moszyńskiemu, przenosząc go w stały stan spoczynku, złoty krzyż zasługi z koroną, w uznaniu wieloletniej wiernej i gorliwej służby.

— Ze względu, iż wydarzały sie skargi, które ogłaszały nawet dzienniki, wyszedł surowy nakaz do urzędów pocztowych wystrzegać się wszelkiego nadużycia exemplarzów dziennika, oddanych na pocztę do przesyłki, bądź że z nich użytkują sami urzędnicy pocztowi, bądź że ich udzielają komu innemu.

Dyrekcyom pocztowym polecono osobliwie czuwać nad tem, i w razie zażaleń dokładnie rozpoznać sprawę, a z winnymi postąpić z wszelką surowością. Ale iż na mocy jedynie ogólnych skarg, władze częstokroć nie są w stanie działać skutecznie, przeto dyrekcye pocztowe mają usilnie nastawać, by użalający się, a w razie skargi dzienników, odpowiednia redakcya dała specyalne dowody, które mogą być dla władzy punktem oparcia w sprawie.

(Posiedzenie rady państwa z 15. września.)
(Ciąg dalszy.)

Sprawdza się to szczególniej na podatku gruntowym. Porównawszy jego dzisiejszą wysokość z podatkiem gruntowym w roku 1847, okazuje się według urzędowych statystycznych tablic podatkowych, które w r. 1858 wydało ministerstwo finansów, że w niemiecko-sławiańskich krajach monarchyi wynosił

podatek gruntowy w roku 1847 . . . . 19,858.650 złr.
obecnie zaś według budżetu na rok 1861
wynosi . . . . 33,915.147 „

a więc o 70% więcej jak w r. 1847; chociaż w tej cytrze nie zawierają się jeszcze dodatki krajowe i indemnizacyjne. W niektórych krajach podniósł się w tym czasie podatek gruntowy nawet o 140%. Podatki zaś niestałe nie podwyższyły się więcej jak o 120%. Zważywszy, że podatki niestałe dotykają konsumcyę, widać ztąd, że konsumcya, będąca zawsze pewną miarą dobrego bytu, wcale nie wzrosła w kraju w tym stopniu, w jakim powiększono ciężary gruntowe.

Nie można następnie pominąć, że to samo już w sobie bardzo wielkie podwyższenie ciężarów gruntowych przypadło na czas, w którym gospodarstwo wiejskie uległo gruntownym zmianom i przebywało nader dotkliwy peryod, który podkopał wszelki kredyt realny aż do dzisiaj. Utrudnił kredyt dla posiadaczy gospodarzów nietylko popęd ogólnej spekulacyi, lecz daleko więcej to, że zapełniono targi pieniężne operacyami pożyczkowemi państwa, i wreszcie bezpośrednia lub pośrednia dążność rządu przenieść wszelkie kapitały funduszowe, sumy sierocińskie i pupilarne w papiery skarbowe. Natomiast nie starano się wprowadzać w życie instytuty hypotekarne, mogące równoważyć wpływ ten szkodliwy.

W tak niepomyślnych dla właścicieli ziemi okolicznościach, zważywszy stałe podatki daleko wyższe niż w krajach ościennych, zważywszy nadto, że i niestałe podatki, jako podatki konsumcyjne, dotykają w bardzo znacznej części tychże właścicieli ziemskich, musimy przyznać, że własność ziemska nietylko sama przez się, lecz i w porównaniu z innemi opodatkowanemi przedmiotami najwyższe ponosić musi ciężary, i w takim stanie rzeczy nie można się dziwić, że zaległości podatku gruntowego, które w ogóle zmniejszyły się były w r. 1858 o 1%, powiększyły sie znów o 2% w r. 1859 pomimo najwyższych usiłowań egzekucyjnych ze strony władz.

Zważywszy, że własność ziemska jest najważniejszym żywiołem państwa, i słusznie zwać się może podstawą krajowego bogactwa, zasługuje zdaniem komitetu na największe uwzględnienie w opodatkowaniu, i jest to bardzo wielkie złe, że własność ziemska musi ponosić podwójny podatek, opłacać mianowicie 16% właściwego podatku, a $5^1/_2$% podatku dochodowego. Przy opodatkowaniu rzemiosł wlicza się podatek zarobkowy do podatku dochodowego — własność ziemska nie doznaje tej ulgi. Przyjąwszy nawet za zasadę, że podatek gruntowy jest więcej ciężarem przywiązanym do gruntu niżeli właściwym podatkiem, w takim razie ciężar ten nie powinienby już nigdy żadnym podlegać zmianom. Tymczasem przeciwnie podwyższono właśnie na zasadzie nowego kadastru podatek gruntowy w niektórych razach o 50%, a nawet i więcej jeszcze. Przyjęto nadto w najnowszych czasach system nakładać dodatki, podniesione do nigdy przedtem nie znanej wysokości, nie jedynie na podatek dochodowy od przychodów z gruntu, lecz na sam właściwy podatek gruntowy, a tak właściciel ziemi musi opłacić jako dodatek 21% od swego czystego dochodu, podczas gdy kapitalista posiadający rentę opłaca tylko 5%. Nadto ułożono dodatku wojennego na właścicieli ziemi $2^2/_3$%, a kapitalista opłaca tylko 1%. Ta nierówność w opodatkowaniu tem więcej uderza, że w najnowszych czasach nałożono dodatki krajowy i indemnizacyjny nie już na sam podatek gruntowy, ale nawet na nałożony dawniej dodatek wojenny. (D. n.)

Hiszpania.

(Podróż Królowy.)

Z **Madrytu** telegrafują pod dniem 7. października: Królowa i Król zjechali do Saragossy, i że królewskie rozporządzenie wyznacza dla księcia Parmy dożywotną pensyę 540.000 realów (39.000 talarów).

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Statki z powłoką żelazną. — Pługi parowe.)

Londyn, 11. października. Według najnowszej urzędowej listy budnją obecnie warsztaty rządowe 42 nowych okrętów wojennych. Są one rozmaitej wielkości od 1 do 91 dział. Wiadomo powszechnie, że wiele okrętów wojennych zamówiono także u cieśli prywatnych. — Burzliwe dnie upłynionego tygodnia zrządziły u wschodniego wybrzeża Szkocyi w okrętach wielkie spustoszenie. Liczbę uszkodzonych, zatopionych lub rozbitych okrętów podają już na sto. I tak pod Peterhead rozbiły się 4 statki, między temi pruska barka o 200 beczkach, która płynęła z Gdańska do Dublina. *London and China Telegraph* donosi z Labuanu, że znany Mahchow-Wang z Hongkongu usiłował między aresztantami uknuć spisek do wymordowania wszystkich chrześcian. W Sarawaku toczyli żołnierze kapitana Brooke walkę z Dyakami. Już szesnaście dni walki, i jeszcze żadnego skutku.

— Admiralicya uchwaliła stanowczo wybudować znaczną liczbę żelazem pokrytych statków częścią na swych własnych, częścią na prywatnych warsztatach. — Ażeby małym właścicielom dóbr i dzierżawcom ułatwić używanie parowego pługa, zawiązało się w Glocester towarzystwo akcyonaryuszów, które każe budować pługi parowe, ażeby ich po umiarkowanej cenie wypożyczać włościanom. Coś podobnego, dodaje korespondent, może dałoby się zrobić także na stałym lądzie, gdzie parcelowanie gruntów do wyższego posunięto stopnia, niż w Anglii.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Korpus rezerwowy. — Budowa nowego gmachu opery. — Doniesienia z Kochinchiny.)

Paryż, 11. października. Cesarz wyjeżdża 25. b. m. do Compiegne na łowy. W tym roku nie będzie żadnych festynów w Compiegne, a nawet mało kto będzie zaproszony.

— Obóz pod Chalons jest już zwinięty; do strzeżenia zakładów pozostał tylko 83 pułk liniowy, kompania inżynieryi i dwie kompanie pociągów. Marszałek Mac Mahon przybył już z familią do Paryża.

— Niewiadomo jeszcze z pewnością, czy książę Montebello uda się do Warszawy w czasie pobytu monarchów; będzie to zależeć od tego, jeśli inni członkowie ciała dyplomatycznego udadzą się z Petersburga do Warszawy.

— Na przyszłej sesyi będzie przedłożony ciału prawodawczemu projekt do utworzenia rezerwowego korpusu 150.000 ludzi, który natychmiast może być powołany. Tym sposobem zamyśla rząd dojść do zmniejszenia stojącego wojska bez zmniejszenia obrony narodowej.

— Cesarski dekret z 29. września ogłasza budowę nowej opery na placu na bulwarach OO. kapucynów, naprzeciwko Rue de la paix, jako też złożenie odpowiednich plantacyi i prowadzących tam ulic. Przy ulicy Fauberg St. Denis na rogu Chemin de Ronde budują znowu wielką kasarnię dla gwardyi Paryża.

— Według dziennika tulońskiego miało przyjść w Saigun w Kochinchinie do bardzo żwawej walki, w której załoga straciła kilku oficerów.

— Jak donosi *Moniteur de la flotte*, nie skróci kolonialny minister Chasseloup-Laubat swej podróży po Algieryi, lecz zwiedzi nietylko prowincyę Constantine, ale także prowincyę Oranu.

— Temi dniami był tutaj nadmorski prefekt z Cherbourga, wiceadmirał Bouet Villaumez, wezwany na nadzwyczajną naradę nad nowemi fortyfikacyami Cherbourga.

Holandya.

(Rozgraniczenie od Hanoweru.)

Haaga, 8go października. Roboty przygotowawcze i pomiary do rozpoczętego już dawno między hanowerskim i holenderskim rządem względem uregulowania granicy w Dollard, doszły już o tyle, że wkrótce można się spodziewać stanowczego załatwienia tej sprawy.

Włochy.

(Czynności w izbach. — Wiadomości bieżące. — Wkroczenie Piemontanów. — Wojska sardyńskie w Neapolu. — Protest ministra Króla neapolitadskiego.)

Turyn. Obwieszczony został wniosek komisyi względem anexyi. Komisya wystawia go raz za wyraz postanowienia, które odpowiada stosunkom w obecnem położeniu, a powtóre za wyraz zaufania, które naród pokłada w ministeryum; co wszystko sama jednomyślnie przyjęła. Cały wniosek jest właściwie odpowiedzią na program ministeryalny, i zgadza się w tem nawet, co program względem Rzymu i Wenecyi mówi, byle to, co rząd w tej mierze zapowiedział, było tylko na tę chwilę, ale nie na zawsze, i w dogodną porę starał się i te dwa kraje połączyć. Przechodząc potem do porządku dziennego, wniosła izba głośne pochwały dla Garibaldego.

— Minister wojny jenerał Fanti po krótkim pobycie w Turynie, wybierał się 9go z powrotem do głównej kwatery do Króla. Admirał Persano odpłynął z Genuy do Włoch południowych.

Rzym. Z bieżących wiadomości donosi *Patrie* z Rzymu: Jenerał Gerandon przybył dnia 8. b. m. do Rzymu; jedna część jego dywizyi będzie stać załogą, jak słychać w Witerbo i Weletri. Odjazd Papieża zdaje się niepodobny. W Witerbo stoi pułk piemoncki, ale ustąpi Francuzom. — Za duszę margrabi Pimodan odprawiono w Rzymie żałobne nabożeństwo, na którem się znajdował jenerał Goyon.

Neapol. Dnia 6. października poprzylepiano na rogach ulic w Neapolu następujące obwieszczenie:

Ministeryum policyi. Gubernator z Teramu do dyktatora i ministrów. Zeszłej nocy wkraczać zaczął korpus armii sardyńskiej. Nasz Król Wiktor Emanuel jest na jego czele. Po krótkim pobycie w Perugii, przybył wprost przez Abruzy do królestwa. Dzisiaj rano wprowadzałem do Króla pierwsze liczne deputacye z adresami władz miejskich, tudzież cywilnych, wojskowych i duchownych urzędników ze wszystkich prowincyi. Wyjeżdżam natychmiast czynić przygotowania na przyjęcie Króla Włoch. Fanti, Cialdini, Farini, od którego właśnie wychodzę, towarzyszą Królowi i pragną jak najprędzej przybyć do Neapolu.

Gubernator z Teramu, de Vergiliis.

— Prócz wojska sardyńskiego, które pod dowództwem admirała Persano, już dawniej i kiedy jeszcze Wiktor Emanuel układał się z Franciszkiem II., obsadziło stolicę królestwa Obojga Sycylii, wkroczyły już zapewne w tej chwili Piemontanie na rozmaitych punktach w granice neapolitańskie. Dnia 6. b. m. odeszła cała brygada z Genuy do Neapolu; podobno odpłynęło z Ankony 4000 ludzi do Palermu, w Abruzach przysposabiają sardyńscy kwatermistrze wszelkie potrzeby dla wojska, które ma przyjść z Marchyi. „Ta interwencya Sardynii w neapolitańskich sprawach, powiada *Pays*, będzie bez wątpienia osnową tych depeszy, które niedawno przesłano Królowi Franciszkowi II. w odpowiedzi na zapytanie neapolitańskiego posła w Turynie. P. Winspeare, jak wiadomo, żądał od gabinetu turyńskiego wyjaśnień, względem postępowania sardyńskiego rządu w wypadkach neapolitańskich.“

— Dnia 5. października wysłano z Neapolu za zezwoleniem dyktatora deputacyę municypalności, prosić Wiktora Emanuela, by jak najspieszniej przybył do Neapolu i objął południowe Włochy. Deputacya składała się z reprezentantów wszystkich wyzszych stanów, a na czele margrabia d'Aflitto. Dnia 10. b. m. przyjechał Król Wiktor Emanuel z Ankony do Maceraty. — Według ostatnich depesz z Neapolu w *Patrie* spodziewają się wojsk piemonckich pod Kapuą na d. 15. października. Wojska sardyńskie wkraczają lądem i morzem.

— *Gaz. di Gaeta* ogłasza następujący protest, który król. minister sekretarz państwa spraw zewnętrznych przesłał do reprezentantów obcych mocarstw, zawierzytelnionych u Jego król. Mości Obojga Sycylii:

Gaeta, 16. września 1860. Garibaldi w zapędzie niesłychanych uzurpacyi, wydał po przybyciu swojem do miasta Neapolu, między innemi trzy dekreta, na które podpisany minister wojny, prowizorycznie zawiadujący sprawami zewnętrznemi z polecenia swego monarchy, ma zaszczyt zwrócić uwagę p. nadzwyczajnego posła Jego król. Mości.....

Jeden z tych dekretów, z dnia 7. b. m. zawiera dosłownie:

„Okręta wojenne i handlowe, arsenały i przybory marynarskie królestwa Obojga Sycylii przydzielają się do eskadry Wiktora Emanuela, Króla Włoch, pod dowództwem admirała Persano.“

Drugie dwa dekreta z 9. b. m. mówią:

„Wszystkie akta publicznej władzy i zarządu sprawiedliwości mają być pisane i wydawane w imieniu Jego król. Mości Wiktora Emanuela, Króla Włoch. — Pieczęcie publicznej administracyi i rządowych publikacyi, mają być opatrzone herbem król. domu sabaudzkiego i napisem: Wiktor Emanuel, Król Włoch.“

Gdy z rozpoczęciem expedycyi, na którą od czterech miesięcy patrzy zdumiona, ale bezczynna Europa, rząd neapolitański zażądał od Sardynii wyjaśnień, otrzymał odpowiedź od hr. Cavoura w imieniu Króla sardyńskiego, że te zamachy działy się wbrew prawa narodów i mimo jego woli, oświadczył wyraźnie, że Garibaldi podnosząc sardyńską chorągiew, i przyjmując imię Wiktora Emanuela, dopuszcza się otwartej i zupełnej uzurpacyi.

Mimo tych dokładnych wyjaśnień przysposabiano jednak jak wprzódy tak i później korsarskie przedsiębiorstwa na ziemi sardyńskiej. Od dnia 6. maja b. r. do dzisiaj odeszło w obec całego świata przeszło 25.000 żołnierza, odpływały okręta żaglowe, parowce a nawet artylerya z portów Genuy, Liwurny i Cagliari. Oficerowie sardyńscy, członkowie turyńskiego parlamentu przewodzili w wojskowych i politycznych sprawach dowódzcy inwazyi. Liczne komitety działały jawnie w Turynie i w Genuy, by wywołać powstanie w naszym kraju i utrwalić je stale. Obce mocarstwo przyłączyło się z wewnętrzną rewolucyą, która silnie się rozwinęła za jego pomocą. Okupacya Sycylii i inwazya jednej części neapolitańskich posiadłości na stałym lądzie, były koniecznym skutkiem niepojętej tolerancyi Piemontu, osobliwie po danem oświadczeniu hr. Cavoura d. 26. maja r. b.

Podczas gdy porty sardyńskie były nienaruszalnym przytułkiem dla niecnego korsarstwa, a chorągiew Piemontu osłaniała bandy, okopy i okręta korsarzów, stosunki gabinetu turyńskiego i neapolitańskiego były przyjaźne, i minister Króla sardyńskiego, zawierzytelniony u Jego Mości Króla, zapewniał dzień za dniem do ostatniej godziny o przyjaźni swego monarchy dla Króla Obojga Sycylii.

Zgodny do ostatniej chwili i pragnąc uchować Włochy od wstrząśnień powtórnych, pewien siły z niezaprzeczonych praw swoich, spodziewał się Jego Mość Król Neapolitański odeprzeć inwazyę i ukończyć wojnę, nie przyczyniając jeszcze internacyonalnych kwestyi do trudności wewnątrz. Ale rzeczy zbliżyły się do tego punktu, gdzie koniecznie odwołać się przychodzi do prawa, do sprawiedliwości i do tego, co stanowi prawny a najsłuszniejszy interes Europy.

Bandy organizowane w portach przyjaźnego państwa zajęły znaczną część tego kraju i jego stolicę. Rewolucya nie poprzedzała tych band, ale je wspierała i postępowała za niemi. Naczelnik inwazyi objąwszy dyktaturę, darował Królowi Sardynii neapolitańską flotę, oddając dowództwo nad nią sardyńskiemu admirałowi; nakazuje wykonywać sprawiedliwość w imieniu sardyńskiego Króla i przydziela mu wszystkie prawa zwierzchnictwa dawnej monarchyi, która na mocy uroczystych traktatów tworzy część niezawisłych państw Europy.

Podpisany protestując stanowczo i wyraźnie, w imieniu Króla najmiłościwszego pana swego, przeciw tym aktom uzurpacyi i przemocy, uważa za obowiązek zwrócić uwagę Waszej Excelencyi na nowe prawo narodów, które usiłuje wprowadzić podobne czyny w oświeconej i ucywilizowanej Europie.

Rząd Jego król. Mości ma nadzieję jeszcze, że Król Sardynii z oburzeniem, jak przystoi lojalności, nie omieszka odrzucić daru uwłaczającego honorowi Jego, z floty i z kraju zaprzyjaźnionego monarchy, a który mu ofiaruje ten, którego sam nazwał uzurpatorem.

Rząd Jego król. Mości sądzi, że w obec nieszczęść i klęsk, które sprawiła nieumiarkowana i niepojęta tolerancya sardyńskiego rządu, nie dozwoli Król Sardynii, nadużywać swego imienia i swojej chorągwi, ażeby najeżdżać spokojne państwo, rozlewać krew niewinną i gwałcić traktaty, na których spoczywa europejskie prawo narodów.

Podpisany protestuje również przeciw tytułowi „Króla Włoch,“ który Garibaldi proklamował, bo tytuł taki każe wnosić, że wszelkie na tym półwyspie uznane prawo się znosi, i z niem wszystkie potąd niezawisłe państwa.

Co bądź nastąpić może protestuje rząd Jego Mości Króla Obojga Sycylii powtórnie przeciw wspomnionym dekretom Garibaldego, uznając je i onych następstwa za niebyłe, nieważne i nieprawne; apeluje do sprawiedliwości Europy na takie postępowanie, które przeistacza morze śródziemne, morze cywilizacyi i handlu, w pole otwarte korsarstwu i podaje innemu narodowi wszelkie korzyści podboju bez odpowiedzialności i niebezpieczeństwa wojny.

Podpisany prosi W. Excelencyę ten protest podać do wiadomości swego rządu, łącząc przytem i t. d.

Francesco Casella.

Niemce.

(Wnioski do ustawy w Saxonii. — Przepisy względem podróżnych z Włoch.)

Lipsk, 10. października. Jak słychać, zamyśla rząd państwa na przyszłym sejmie przedłożyć wniosek do ustawy względem zniesienia tak zwanych ustaw o lichwie.

— Do wszystkich starostw i władz policyjnych lipskiego rządowego powiatu wyszło pod dniem 4. października następujące jeneralne rozporządzenie względem paszportowego postępowania z pasażerami z państw Włoch środkowych wcielonych do Sardynii.

Ponieważ rządy niemieckich państw związkowych nie uznały anexyi Toskanii, Parmy, Modeny i Romagnii do królestwa Sardynii, tedy wydane przez sardyński rząd i jego władze mieszkańcom Toskanii, Parmy, Modeny i Romagnii paszporta nie mogą być w państwach niemieckich uważane za prawomocne legitymacye. Ażeby jednak, pomimo tej zasady, nastręczyć tym poddanym i nadal możność podróżowania po Niemczech, wydały już niektóre niemieckie rządy stosowne przepisy policyjne względem takich podróżnych. Co zaś do królestwa Saxonii wydało tamtejsze ministeryum spraw wewnętrznych rozporządzenie, że co się tyczy paszportów wydanych przez sardyńskie władze toskańskim, modeńskim i romańskim poddanym, należy na teraz odstąpić od widymowania takich legitymacyi podróżnych, które jednak, chociaż w Saxonii uważane są za nieprawne dokumenta, należy zostawić w ręku ich właścicieli.

Rosya.

(Szkółki niedzielne. — Wiadomości bieżące. — Rozporządzenie policyjne.)

Petersburg, 6. października. Do *Hamburger Börsen-Halle* piszą z Petersburga: Minister publicznego oświecenia zezwolił raz na zawsze wydanym reskryptem na założenie szkół niedzielnych w całem państwie, a z okolnika ministra dóbr skarbowych okazuje się, że ze względu na bardzo niedostateczne zakłady naukowe i zasiłki u ludności wiejskiej, postanowiono użyć księży, dyakonów i żony ich, które tyle wolnego mają czasu, do udzielania wiejskim dzieciom obojej płci nauki elementarnej. Książek do nauki i modlenia dostarcza państwo. Nauka będzie wykładana w lokalach, które włościanie na to wyznaczą, albo w pomieszkaniach włościan i ogranicza się na czytanie, pisanie, rachunki, religię a u dziewcząt także na potrzebne roboty ręczne. Dla zachęcenia nauczycieli i uczniów wyznaczone są premia. Życzeniem jest, aby za tym przykładem dóbr skarbowych, poszły także dobra prywatne.

— Piszą z Petersburga do *Gazety pruskiej*: Wreszcie zaprowadzono już ulepszone przepisy paszportowe, podług tego jak już dawniej zapowiedziało rozporządzenie. Od dnia więc dzisiejszego obowiązuje nowa ustawa w dystrykcie petersburskim.

— Włóczęgów nocnych, których ująwszy w nocy, umieszczano dotychczas w więzieniu, transportowano zwykle nazajutrz w towarzystwie urzędników policyi przez miasto dla stawienia przed władze publiczne. Ażeby odtąd nie wystawiać nikogo na przedwczesne zawstydzenie, postanowiono zaopatrywać ich podczas transportu przez miasto w takie nakrycie głowy, które zasłoni górną połowę twarzy tak, że nie będą poznani.

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Donoszą z Aiddinu: Wielki tu popłoch i trwoga między mieszkańcami. Gubernator miasta Alaszer, znany z śmiałego postępowania swego, że przywrócił bezpieczeństwo w kraju, poległ sam i brat jego z ręki najezdników, i to w biały dzień, gdy siedział na terasie przed domem swoim, i otoczony licznym orszakiem straży swojej. Padają domysły na dowódcę bandy zbojeckiej, osławionego Yuruk-Oglu, i obawiają się, by zemście swej nie poświęcił jeszcze więcej ofiar.

— W Konstantynopolu oczekują powrotu W. Wezyra. Wyprawiono już po niego parowiec do Salonichi.

— Niedawno donosiły francuskie dzienniki, że w Tulczy przyszło do krwawych zatargów, i że w Maczynie familia jednego francuskiego urzędnika telegrafu padła ofiarą zaciekłości pospólstwa. *Journ. de Constantinople* zaprzecza tym doniesieniom, i powiada między innemi, że w Maczynie nie ma ani obcego urzędnika, ani telegrafu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 14. października. Podług doniesienia w *Triester Ztg.* ma wylądować w Raguzie 2000 wojska tureckiego dla obsadzenia prowincyi tureckich.

Paryż, 15. października. Dzisiejszy *Monitor* donosi: Cesarz przyjmował nuncyusza papieskiego, który odjeżdża na kilka dni za urlopem do Rzymu i pragnął złożyć Cesarzowi swoje uszanowanie.

Dalej pisze *Monitor*: „Depesza Gramonta do Lamoriciera, która zapowiadała niezwłoczną pomoc wojsk francuskich, jest fałszywa. Wysłana była tylko depesza do konzula francuskiego w Ankonie z doniesieniem, że rząd francuski nie pochwala wtargnięcia Piemontczyków do państwa kościelnego.“

Dziennik *Patrie* powtarza, rozszerzoną wielce w Turynie pogłoskę, jakoby rząd sardyński obowiązał się w obec partyi rewolucyjnej uderzyć na Wenecyę w przeciągu sześciu miesięcy, jeśliby do tego czasu niedało się wyjednać oswobodzenie Wenecyi drogą dyplomatyczną. Armia sardyńska ma być postawiona na 250.000 ludzi.

Turyn, 14. października. Na posiedzeniu izby drugiej z 12. b. m. przyzwolono bez dyskusyi, ażeby rząd po dokonaniu anexyi „innych prowincyi włoskich“ miał prawo urządzić okręgi wyborcze w taki sposób, żeby liczba deputowanych wynosiła przynajmniej 400, i żeby przeciętna liczba w każdym okręgu nie przechodziła 50.000 dusz.

Opinione donosi, że rada gminna w Viterbo wysłała adres dziękczynny do konzula angielskiego w Liwurnie za to, iż gabinet angielski protestował przeciw przywróceniu władzy papieskiej w mieście i prowincyi Viterbo.

Medyolan, 14. października. Jak utrzymuje *Perseveranza*, odwołana została druga dywizya francuska, która miała odejść z Lugdunu do Rzymu.

Jak tylko skończy się głosowanie ludu względem anexyi południowych Włoch, zamianuje rząd — jak pisze *Perseveranza* — trzech nowych ministrów bez portfejlu. Jenerał La Maza został ciężko raniony podczas robót oblężniczych w Kapuy.

Neapolitańskie dzienniki donoszą: Jenerał Salzano ofiarował w rozmowie z Garibaldim kapitulacyę Kapuy pod warunkiem, ażeby załoga mogła wyjść z honorami wojskowemi; Garibaldi nieprzyjął, i żąda kapitulacyi Kapuy i Gaety, albo żadnej.

Genua, 13. października. Przedwczoraj wszczął się zgiełk między jeńcami neapolitańskimi, którzy chcieli powrócić do domu, i musiało wystąpić wojsko dla przywrócenia porządku. — *Espero* pisze, że wysłane do Sycylii wojska piemonckie uderzą na Syrakuzę.

Neapol, 12. paździer. Po konferencyi między Garibaldim, Crispim i prodyktatorem Pallavicinim w Casercie podał się prodyktator do dymisyi.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 16. października. Na wczorajszy targ przypędzono 307 sztuk bydła rzeźnego, mianowicie z Szczerca 8 sztuk, z Wybranówki 12, z Dawidowa 3 stada po 12, 6 i 14 wołów, z Rozdołu 7 stad po 36, 15, 16, 30, 13, 13 i 18 wołów, z Narajowa 33, z Uścia 28, a z Lesienic 53 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 290 sztuk na potrzeb miasta, i płacono za woła, mogącego ważyć 280 ℔ mięsa i 30 ℔ łoju, 49zł.; sztuka zaś, którą szacowano na 370 ℔ mięsa i 70 ℔ łoju, kosztowała 76 zł. w. a.

W *Tarnowie* i w *Nowym-Sączu* były na targach dnia 5. b. m. następujące ceny przeciętne: mec pszenicy 5 zł. 83 c. — 6 zł. $12^1/_2$ c.; żyta 4 zł. — 3 zł. 80 c.; jęczmienia w Sączu 2 zł. 70 c.; owsa 1 zł. 60 c. — 1 zł. 60 c.; ziemniaków w Tarnowie 1 zł. 50 c.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. października.

Hotel europejski: PP. Falkowski Melchior. — Baroni Jan.
Hotel angielski: Br. Poten Henryk. — Zawadzcy Brodicz i Felix.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. października.

PP. Czosnowski Jan, do Żytomirza — Hr. Lanckoroński Teodor, do Przeworska. — Grodzicki Ludwik, do Strwiążka. — Grodzicki Leon, do Bzianki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 07	+ 2.5	91 2	połud.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po p. ł.	326.43	+ 8.4	75.3	„ „	„
10. god. wiecz.	327 00	+ 5.8	89.2	„ „	deszcz

Ilość deszczu 0.‴14.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Sierota z Lowood,**“ dramat w 2 oddziałach a 5 aktach.

(Nowa opera.) W sobotę, 20. b. m. będzie przedstawiona na tutejszej scenie niemieckiej nowa opera Verdego: „**Traviata.**“ Dyrekcya sprawiła umyślnie do przedstawienia tej opery nowe dekoracye i kostiumy.

Termina
obrotu spraw i papierów giełdowych.

Losowania:

Dnia 1. października: Ciągnienie numerów pożyczki loteryjnej państwa z roku 1854.
" " " Losów instytutu kredytowego.

Wypłaty.

Zapadłe kupony.

Dnia 1. października: Pożyczki narodowej w srebrze.
" " " 5% metalików z roku 1836.
" " " 5% " " 1856.
" " " 4% " " 1830.
" " " 2½% " " 1847.
" " " 5% pierw. akcyi północnej kolei z r. 1847.
" " " 5% " " zachodniej kolei.
Dnia 15. października: 4½% metalików.

Przypadające do wypłaty wygrane sumy:

Od 1. paźdz. Wyciągniętych 1. kwietnia losów kredytowych 551.250 zł.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 16. października.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 75.40. Metaliki po 5% za 100 zł. 64.40; po 4½% za 100 zł. —.— ; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.— ; Węgier —.— Galicyi —.— ; Bukowiny —.— ; Akcye Banku narodowego sztuka 762.— ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 170.80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 113 15. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 131.95. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.34, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 16. października.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	26	6	30
Dukat cesarski	" "	6	30	6	35
Półimperyał zł. rosyjski	" "	10	75	10	87
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	8	2	11
Talar pruski	" "	2	1	2	3
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.		84	33	84	78
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	—	—	—	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	65	75	66	50
6% Pożyczka narodowa		74	50	75	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 16. października.

	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . wal. austr.	85	—
" przedał " " 100 po	85	50
" dawał " " 100	—	—
" żądał " " 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 13. października.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	60 50	60 75
Z pożyczki narod. po 5%	75.40	75 70
Z r. 1851, ser. B. po 5%	95 -	95 50
Metaliki po 5%	63 75	64 --
dtto. " 4½%	57 —	57 50
dtto. " 4%	51 50	52 —
dtto. " 3%	38.	38 50
dtto. " 2½%	33.—	34.-
dtto. " 1%	12 80	13 —
Przez. do wylos. z r. 1839	124	124 50
" 1854	88 50	89 —
" 1860	88 50	89 25
Renty Como po 42 lir. aus.	15.25	15.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	60.—	61.—
" " 4½%	56 -	57 —
" " 4%	48.—	49 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3½%	42.—	43.—
" 3%	—.—	50.—
" 2½%	—.—	46.—
" 2¼%	—.—	41.—
" 2%	—.—	37 —
" 1¾%	—.—	33 —
dtto. z procent za granicą " 5%	60.—	61 —
" 4½%	56 —	57.—
" 4%	48.—	49.—
B. Krajów koronnych		
Niższej Austryi	88 -	89.—
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Wyż. Aust. i Salb.	88.—	88 50
Czech	91.—	92.—
Morawii	86 -	87.—
Szląska	84.—	85.—
Styryi	85.—	86.—
Tyrolu	86.—	—.—
Kar., Krainy. i Wyb.	86. -	87.—
Węgier	66.75	67 50
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	63 50	64.—
Galicyi	66 —	66 50
Siedmiogr. i Bukow.	62 75	63 25
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	79.—	79 50
Dług Tyrolu po 5%	60.—	61.—
" 4%	48.—	49.—
Dług Salcburga " 3½%	42.—	43.—
" 3%	—.—	35.—
" 2½%	—.—	29.—
Dług Krainy " 2%	—.—	22.—
" 1¾%	—.—	21.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar
po 3% za 100 zł.	—.—	14.—
" 2½% za 100 zł.	—.—	13.—
" 2¼% za 100 zł.	—.—	12.—
" 2% za 100 zł.	—.—	11.—
" 1¾% za 100 zł.	—.—	10.—

3. Akcye.

	pien.	towar
Banku nar.	755 —	757 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	170 70	170 80
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	537 —	538.—
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	1816	1818.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	259 50	260 —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	179 50	180 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	113 50	114 —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 120 zł. (60%)	146 —	146 50
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	150 50	151 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	56.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.		
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	100.—	105 —
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	409.—	411 —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	150 —	190.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	320.—	325.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	98 —	98 50
" 10 " 5%	96 —	97 —
" przeznacz. do los. po 5%	88 50	89 —
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
" przez. do los. po 5%	84 75	85.—
Gal. Tow. kred. po 4%	83.50	84.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.50	135.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	93.—	93 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	132 25	132.75
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—.—	80.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92 50	93.—
Lloyda za 100 zł.	—.—	80.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	104 75	105 —
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	93 —	94.—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	111.—	112.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	81.—	82 —
Salma " 40 " "	36.—	37.—
Palfiego " 40 " "	34.—	35.—
Clarego " 40 " "	35.—	36 —
St. Genois " 40 " "	35.—	36.—
Windischgrätza 20 zł. "	22 —	23.—
Waldsteina 20 " "	24 75	25 25
Keglevicha 10 " "	13 —	14 —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar
Amsterdam za 100 zł. hol.	113 —	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	—.—	113 25
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	113 10	113 25
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	100.	100.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	132.—	132.20
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	52 70	52 70
Paryż za 100 fr.	52.70	52.75
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

	w przecięciu w w. a.		
Dukaty ces. men.	6 zł.	36	c.
dtto. pełnej wagi	6 "	35	"
Korona	18 "	30	"
Półkorona	— "	—	"
Napoleondor	— "	—	"
Rosyjski impery.	— "	—	"
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50	c.

KRONIKA.

(Zmiany w szkole wojennej.) Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 30. września 1860 podnieść liczbę uczniów wojennej szkoły z 30 na 40, i najłaskawiej zezwolić, by skończony 26. rok nie był przeszkodą przyjęcia do szkoły wojennej, jeżeli tylko inne przymioty kandydata są odpowiednie.

Upoważniono także naczelną komendę armii przypuszczać do przedwstępnego examinu wyższego kursu artyleryi, inżynieryi i szkoły wojennej także takich aspirantów, którzy nie służyli bezpośrednio w kompanii, szwadronie albo bateryi, ale po części także jako adjutanci batalionu i pułku, i jako przydzieleni do jeneralnego sztabu kwatermistrzowstwa wyszczególnili się w dwuletniej służbie, co się uwzględni już przy podaniu próśb z załączeniem świadectwa kwalifikacyi korpusu wojska.

Najjaśn. Pan raczył także najłaskawiej postanowić, że w naukowych zakładach wojskowych będą jenerałowie i oficerowie sztabu natychmiast proponowani na stałe posady, a wyżsi oficerowie zamiast całorocznej mają złożyć tylko trzechmiesięczną próbę służbową.

(Nowy pawilon bazaru w Paryżu.) Dnia 8. b. m. otworzono w Paryżu pierwszy pawilon drugiej budowy głównej centralnego bazaru. Jak i w dawniej otwartych, równie i w tym pawilonie, który przeznaczono na drobną przedaż mięsa, postarano się o wygodę sprzedających i kupujących. Pawilon mieści w dwóch rzędach 74 kramów dębowych, gustownie urządzonych, które zbytkownym przyborem przyjemnie odbijają od budek dawnego bazaru. — W dniu otwarcia wystąpiły przekupki w świątecznych strojach, w kramach ozdobionych kwiatami.

(Konsumpcya kawy w Europie.) Hamburgska „Börsenhalle" podaje nam ciekawe sprawozdanie o ogromnej konsumpcyi kawy i ilości jej spotrzebowania rocznie w całej Europie, z przeciętego obrachunku z ostatnich pięciu lat. Podług tego wykazu, spotrzebowano w miastach Hanzeatyckich, w Meklemburgu i Lauenburgu 80.000 centnarów, w państwach niemieckich należących do Związku celnego 1,239.000 cent., w Austryi 394.000 cent., Szwajcaryi 148.000 cent., Holandyi 288.000 cent., Szwecyi 119.000 cent., Norwegii 94.000 cent., Rosyi 149.000. W południowych krajach Europy 360.000 cent., Francyi 646.000 cent., Anglii 317.000 cent., w innych krajach Europy 4,28 .000 cent. W Stanach zjednoczonych Ameryki 1,922.000 centnarów. W koloniach należących do Wielkiej Brytanii 90.000 centn. Kawa która nie została deklarowana 45.000 centn. Ogółem 8,340.000 centnarów.

(Zbroja Monaldeschiego.) Zbrojownia bruxelska otrzymała właśnie dar znakomity, mianowicie zbroję Monaldeschiego, którą miał na sobie dnia 10go listopada 1657 roku, gdy go kazała zamordować Królowa szwedzka Krystyna w Fontainebleau.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.